Master of Arts Examination, 2025
(2nd Year 2nd Semester)
SANSKRIT
Course: XVII/F
(Dialectics of Prācīna and Navya-Nyāya)

Time: Two Hours **Full Marks: 30**

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः **संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या** च समाधेयाः – 30

क-विभागः

१. यथेच्छ**मेकः** प्रश्नः समधेयः - 10x1= 10

(क) प्रमाणतत्फलयोरभेदो भेदो वा जयन्तभट्टानामभिमतः? अनभिमतं पक्षं सयुक्तिकं विचार्य तत्खण्डनं विचारमुखेन क्रियताम्। 2+8= 10

(ख) अक्षपादकृतं प्रत्यक्षप्रमाणलक्षणं लिख्यताम्। तत्र लक्षणे ज्ञानं व्यवसायात्मकमिति पदयोर्याथार्थ्यं न्यायमञ्जरीकारदिशा निरूप्यताम्। 1+4+5= 10

२. अधोनिर्दिष्टेषु यथेच्छं **पञ्च** प्रश्नाः पूर्णवाक्येन समाधेयाः – 5x2= 10

(क) कतिविधो भवति पुरुषार्थस्य पन्थाः? तत्र कस्मिन् पुरुषार्थे शास्त्रज्ञानमपेक्षितं वर्त्तते? कथं च?

(ख) केषां पुरुषार्थानां साधनं खलु स्मृतिशास्त्रम्?

(ग) मीमांसया वेदप्रामाण्यनिर्णयसत्त्वेऽपि न्यायशास्त्रस्य किं प्रयोजनमिति सयुक्तिकं लिख्यताम्।

(घ) निश्चितमतिपुरुषः कः कथं च भवति?

(ङ) चतस्रो विद्याः सुप्रसिद्धाश्चेत् कथं चतुर्दश इत्युक्तम्?

(च) न्यायमञ्जरीकारेण जल्पलक्षणं किं दत्तम्?

(छ) तर्कलक्षणं दीयताम्।

ख-विभागः

३. अधोनिर्दिष्टयोः प्रश्नयो**रेकतरस्य** समाधानं कार्यम्- 10x1= 10

(क) वृत्तिनियामक-वृत्त्यनियामकसम्बन्धौ वैशद्येन व्याख्यायेताम्।

(ख) जात्युपाध्योर्वैशिष्ट्यं सोदाहरणं व्याख्येयम्।

*****